ÚTITÁRS

MAGYAR EVANGÉLIUMI LAP · LVIII. ÉVFOLYAM · 2014/4. SZÁM · AUGUSZTUS 24.

Szomszédolás – ima a békéért a határ mentén

Immáron huszonharmadik alkalommal rendezték meg pünkösd hétfőjén az osztrák–magyar határ egyik Sopron környéki falujában az *Ima a békéért* elnevezésű ökumenikus alkalmat. Idén az osztrák oldalon, Lépesfalva (Loipersbach im Burgenland) evangélikus templomában ünnepeltek magyarok, magyarországi németek, osztrákok – evangélikusok és katolikusok – közösen.

Forrás: agfalva.lutheran.hu

Református lelkigondozók konferenciája

A hetven éve fennálló Nyugat-európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat 1988 óta minden esztendőben megrendezi évi rendes tanácskozását, melyen fontos hittudományi kérdések kerülnek terítékre. 2004 óta minden második évben az ausztriai Felsőőr (Oberwart) a konferencia helyszíne. Az idén július 3–6. között immár hatodik alkalommal gyűltek egybe a résztvevők.

A házigazda, a felsőőri református gyülekezet az idén rekordszámú jelentkezőt fogadhatott, összesen harminchárom lelkigondozó vett részt a háromnapos konferencián, többek között Svédországból, Németországból, Franciaországból, Svájcból, Csehországból, Szerbiából, Erdélyből és Magyarországról.

Az idei tanácskozás a magyar –magyar párbeszéd jegyében zajlott, EU-munkavállalási „előjellel", hiszen gazdasági okokra visszavezethető újabb migráció van folyamatban, és a külföldre szakadtak sokszor szorulnak lelki támaszra – mondta el *Gúthy László* református lelkész, a felsőőri konferencia szervezője és házigazdája:

A háromnapos konferencián előadást tartott többek között *Karvansky Mónika* református lelkész Bécsből *Az ausztriai magyar református egyházi szolgálatok a 20. században* címmel, valamint *Bagdy Emőke* klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta, professor emeritus Budapestről *A lelkigondozók lelkigondozásáról – A professzionális segítés lehetőségeiről* címmel.

Az előadásokat és beszélgetéseket színes program kerekítette ki, így a résztvevők ellátogattak az alsóőri Magyar Otthon Tájházba, Borostyánkőre (Bernstein), megkoszorúzták *Gyenge Imre* sírját, és orgonahangversenyt is hallhattak.

Forrás: volksgruppen.orf.at/magyarok

„A PÜNKÖSDNEK JELES NAPJÁN…"

Ökumenikus istentisztelettől a magyar rétesig Stuttgartban

Pünkösd a Szentlélek kiáradásának napja, melyet az egyház a Krisztus kereszthalálától számított ötvenedik napon ünnepel. Maga a *pünkösd* szavunk a görög *pentekoszté,* vagyis „ötvenedik" szóból származik. Jézus a következőket mondta tanítványainak: *„Jobb néktek, hogy én elmenjek: mert ha el nem megyek, nem jő el hozzátok a Vígasztaló: ha pedig elmegyek, elküldöm azt ti hozzátok."* (Jn 16,7; Károli-fordítás)

Jézus halála része volt az Atya tervének; feláldozta egyszülött Fiát az emberek megváltásáért. Maga Jézus mondta, hogy ha nem hal meg, akkor nem tudja elküldeni a Vigasztalót, a Szenlelket, aki megvigasztalja gyászukban az apostolokat, és elvezeti őket a teljes igazságra.

Jézusra megkeresztelkedése után galamb formájában szállt rá a Szentlélek. Pünkösd napján nagy vihar kerekedett, és a Szentlélek tüzes lángnyelvek formájában szállt a tanítványok szívébe. Ezek az attribútumok a pünkösd legtöbb képi ábrázolásán megfigyelhetők, például a stuttgarti, Bad Cannstatt-i Luther-templom ablakán is a fehér galamb, alatta pedig a piros lángnyelvek.

* * *

Minden hónap második vasárnapján protestáns istentiszteletre gyűlnek össze a stuttgarti és a város környéki hívek Bad Cannstatt városrész Luther-templomában. A nagy meleg, a hosszú iskolaszünet és a nyaralási szezon ellenére idén júniusban is így történt, amikor abban a szerencsés helyzetben volt a gyülekezet, hogy pünkösd ünnepnapjára esett az istentisztelet.

Többszörösen is ünnepi alkalom volt ez. A Szentlélek kiáradásának emléknapján köszönthetett új testvért az egyházközség: a keresztségben elkötelezte magát az egyház mellett *Szabó Attila* testvérünk. A presbitérium új tagjai ekkor tették le, a régi presbiterek pedig megerősítették esküjüket.

GÉMES PÁL FELVÉTELE

A prédikációt *Gémes Pál* lelkész tartotta a jeles napnak és magának a Szentlélek eljövetelének jelentőségéről, illetve arról, hogy a mai világban mennyire fontos az Istenbe vetett hitünk, hiszen ez az, ami megtart minket azon az úton, mely elvezet magához Istenhez. Az úrvacsorát *Bittner Abigél* lelkésznő osztotta.

Az istentisztelet utáni szeretetvendégségen e sorok írója – néprajzkutató, Kőrösi Csoma Sándor-ösztöndíjas – tartott előadást a pünkösd népi kultúrában való megjelenéséről, a pünkösdi népszokásokról. Szólt többek között a pünkösdi királyválasztásról, a pünkösdi király egy évig tartó jogairól (minden mulatságba, lakodalomba hivatalos, a község fizeti a kocsmában általa elfogyasztott bort, társai őrizték lovait); a pünkösdölésről, a pünkösdi királynéjárásról, ezek termékenység- és kendervarázsló jellegéről, illetve arról, hogy ez a varázslás miként lett ünnepköszöntő, adománykérő szokássá.

Beszélt a pünkösdhöz kapcsolódó különböző hiedelmekről is. Dologtiltó nap volt az ünnep, tilos volt dolgozni, az állatokat befogni, kenyeret sütni. Baranyában úgy tartották: ha pünkösdkor szép idő van, akkor sok bor lesz. A pünkösdi kendőbe szedett harmat a turaiak hitében megtisztította a lányokat a szeplőtől, de szembetegség ellen is használták.

* * *

Évente pünkösdhétfőn rendezik meg Stuttgartban a Tag der weltweiten Kirchét, vagyis az egész világra kiterjedő egyház napját. Ebből az alkalomból a Württembergi Evangélikus Egyház ökumenikus istentiszteletet tart központi templomában, a Stiftskirchében, utána pedig vásárt rendez a környékén.

E nyitott napon bemutatkozott a városban működő legtöbb evangélikus és ortodox nemzetiségi gyülekezet, többek között arabok, görögök, örmények, eritreaiak, koreaiak, a kopt egyház tagjai, a brazil és a portugál protestánsok stuttgarti közösségei.

Kora reggel közösen állították fel a sátrakat a Stiftskirche melletti sétálóutcán, hogy a 11 órakor kezdődő ökumenikus istentiszteleten mindenki részt tudjon venni. A magyar közösséget *Varga Pál,* Gémes Pál és Bittner Abigél lelkészek képviselték.

Az istentisztelet után nyitották meg a vásárt, amelyen a különböző nemzetiségek a saját ételspecialitásaikat kínálták. Így mindenki megkóstolhatta a világ legkülönbözőbb pontjairól származó ízeket. Az ételek árával az egyházakat támogatták a vásárlók.

Délután a publikum egyes nemzetiségek egy-egy szokását, zenéjét, táncait ismerhette meg. Sajnálatos módon a program annyira elhúzódott, hogy az utoljára maradt nemzetiségek – köztük a magyar is – már nem kaptak lehetőséget a bemutatkozásra.

A magyar protestánsok minden második évben állítanak sátrat a vásáron. Idén – a legutóbbi alkalmakhoz hasonlóan – házi rétest árusítottak a gyülekezeti tagok. Az egyházközség vezetői már hónapokkal korábban felhívták a háziasszonyok figyelmét az eseményre, és kérték őket, hogy aki tud, süssön egy-két rúd rétest. A tavalyelőtti vásár sikerén felbuzdulva még több almás, mákos, barackos, cseresznyés rétes készült, és mindet sikerült is eladni az utolsó morzsáig.

A vásár látogatói között volt, aki már várta, mikor ehet újra magyar rétest. Reméljük, hogy a következő fesztiválon – a mostanihoz hasonlóan – nagy sikert fog aratni ez az édesség, és folytatódik a szép hagyomány, hogy a Szentlélek kiáradásának másnapján lelkiekben és testben is gazdagodhatunk.

FEKETE BÁLINT

Az élet kenyere

Az *Útitárs* figyelmes olvasói bizonyára tudják, hogy a fenti rovatcím alatt igehirdetések, elmélkedések jelennek meg a lapban. Ezúttal azonban nemcsak a rovatnak a címe a jézusi öndefiníció, hanem – az augusztus 20-i ünnep kapcsán – magának az igehirdetésnek is. Augusztus 20-át az államalapításon túl az új kenyér ünnepének is tekintik, sőt a kereszténység szempontjából legkevésbé sem előremutató kommunista diktatúra idejében az ünnepnek ezt a dimenzióját emelték ki elsősorban. Alábbi írásunk egyfajta kordokumentum is. Mert ezek a sorok még jócskán az előbb említett kor előttről származnak, mégis mutatják, hogy nekünk, kereszténységnek mennyivel összetettebb jelentésű a kenyér szimbóluma. *Dr. Joó Sándor* református lelkész 1943-ban elhangzott igehirdetésének rövidített, ám átvett részeiben változatlan szövegét közöljük. *(Szűcs Petra)*

„Én vagyok az életnek kenyere.”
(Jn 6,48)

Keresztyén Testvéreim!

Ősi, áhítatos magyar szokás az, hogy a magyar ember, akinek az élete a földdel nőtt össze, az új termésből készült mindennapi kenyér első darabját hálaáldozatul leteszi az Úr asztalára. Lehet, hogy e szép szokás legmélyebb gyökerei a pogány aratási ünnepek emlékeibe nyúlnak vissza, de csak annál féltőbben kell őriznünk e hagyományunkat, hiszen éppen azt mutatja, hogy e régi szép magyar népi szokást a keresztyénség nem irtotta ki, hanem ellenkezőleg: megszentelte.

Most, hogy az új kenyér itt van előttünk az Úr Jézus asztalán, teljék meg a szívünk boldog hálaadással a kegyelmes Isten iránt, hogy ímé, a háború ötödik esztendejének a küszöbén is kimérte számunkra a legfontosabbat, a mindennapi kenyeret.

Igaz, hogy sok ezer magyar paraszt kérges keze dolgozott addig, míg most itt, a templomban és otthon, a házainkban megszeghetjük az új kenyeret, de az Úr adta a föld termő erejét, az esőt, a napsugarat, a termést, az eredményt, az áldást a munkára, s az Ő kegyelméből válik az elfogyasztott kenyér újra munkává, akarattá, gondolattá, erővé, életté!

Ímé, a kenyér útja, a kenyér élete! A hívő ember nem is tehet mást, mint hogy kezében egy darabbal belőle eljön a templomba, és dicsőíti a kenyéradó gazda kegyelmes jóságát! Jézus pedig felhasználja az alkalmat, hogy a kenyér élete példájával elmondja nekünk az Élet Kenyeréről szóló nagy tanítását. Rámutat a kezünkben tartott kenyérdarabra, s azt mondja: Nézd ezt a kenyeret, és értsd meg, amit mondok, hogy én vagyok az Életnek Kenyere!

Jézus itt most nem gyógyszert, hanem eledelt kínál nekünk. Jézus nemcsak gyógyítani akarja a betegeket, látóvá tenni a vakokat, járóvá a sántákat, feltámasztani a halottakat, hanem azt akarja megértetni, hogy a mindennapi élet békés, nyugodt, kiegyensúlyozott, boldog folytatásának is Ő az egyetlen táplálója.

A legtöbb ember ott téveszti el a dolgot, hogy végső mentsvárnak tekinti Jézust, akkor fordul hozzá segítségért, amikor már felettébb megnövekedett a baj az életében. Az orvosok is váltig azon panaszkodnak, hogy idült és elhanyagolt bajokkal mennek hozzájuk a betegek, amikor a kóros tünetek már annyira elhatalmasodtak rajtuk, hogy már válságossá vált a helyzet, sőt már késő a gyógymód.

Sokkal helyesebb a betegséget rendszeres élettel, megfelelő táplálkozással megelőzni, mint már a kész bajt gyógyítani. Csoda-e, ha a kellő vitamintartalmú táplálkozás hiányában legyöngül egy szervezet, és melegágyává lesz minden bacilusnak?! Éppen ilyen természetes, ha az Élet Kenyerével nem rendszeresen táplált lélekben elszaporodnak a legkülönbözőbb bűnök bacilusai, és valósággal mint bacilusgazdák járkálnak a világban, terjesztve maguk körül mindenütt a ragályt. (…)

Ugye nem tudod, hogy az a kenyér, amit megeszel, milyen módon válik erővé, látássá, szaglássá, életfunkcióvá benned, de kétségtelenül érzed a hatását. Nos, a bűnbocsánat és örök élet bizonyossága is ilyen lelki kenyér. Én nem tudnám megmondani, miként válik ez mozgássá, cselekedetté, erővé, jósággá, szeretetté, de az kétségtelen, hogy akik ezzel táplálkoznak, azoknak az életében ez a táplálék csodálatos módon hatni kezd, azoknak az életét ennek a tápláléknak az ereje áthatja, átalakítja és megszenteli.

Az iga meg a giga

Negyedikes hittanosaimmal Jeremiás prófétáról és az ő szimbolikus cselekedetéről tanultunk, mikor is rá kellett döbbennem, hogy bár csak huszon-egynéhány év van közöttünk, mégis két teljesen különböző világban szocializálódtunk. Erre akkor jöttem rá, amikor láttam, hogy az én kis drágáimnak elképzelésük sincs, hogy miről is beszélek, mikor a történetben előforduló „iga” szót emlegetem.

Az egyik kisfiú vissza is kérdezett: „Eszter néni, nem »gigát« akart mondani? Mi csak azt a szót ismerjük.”

Aztán néhány nappal később még inkább megijedtem a köztünk tátongó generációs szakadéktól, amikor a másodikosoknál tudakozódtam a hárombetűs szócskáról. Nem ismerték. Miután elmagyaráztam nekik, milyen mezőgazdasági eszközt jelent a szó, egyik gyerek azt kérdezte tőlem: „Amikor te születtél, éltek még a dínók?”

Azoknak is, akik már a gigák és a digitális eszközök világában születtek, és azoknak is, akik még tudják, hogy néz ki egy iga (és akikről feltételezhető, hogy születésükkor még dínók népesítették be a földet), hoztam egy rövidke történetet, amely talán minden generáció számára érthető.

Az egyszeri öregasszony a poros úton igyekezett hazafelé a rőzsegyűjtögetésből. Arra hajtott a szekerével az egyik falujabeli, és odaszólt a meggörnyedt idős asszonynak: „Hé, öreganyám, pattanjon föl ide mellém, a bakra! Könnyebb lesz itt az út hazáig.”

Az öregasszony megköszönte a felajánlást, és ha nem is pattant, de lassan fölkászálódott a szekérre. Mikor már mentek egy ideje, a hajtó észrevette, hogy az asszony még mindig a vállán tartja a köteg rőzsét. „Rakja le már azt a rőzsét, öreganyám! Nem lesz annak semmi baja.”

Az asszony önfeláldozó hangon így válaszolt: „Dehogy teszem, édes fiam! Ha már segítettél, legalább a rőzsémmel legyen könnyebb a szekered!”

A mi életünk is sokkal könnyebb – vagy legalábbis kicsit könnyedebb – lehetne, ha néha-néha odatennénk magunk mellé a rőzsekötegünket. Tudom, látom és hiszem, hogy nekünk is meg kellene tanulnunk elengedni a rőzsénket: a görcsösen szorított dolgainkat.

Amikor Jézus arról beszél, hogy *„vegyétek magatokra az én igámat”*, akkor azzal azt is mondja, hogy engedjünk el, tegyünk le valamit. Tegyük le terheinket, félelmeinket és mindazt, ami megkötöz minket. Legalább néha-néha. Legalább esténként. Legalább éjszakánként. Vagy hétvégente…

Annyi szomorúság, annyi beteg ember, annyi, annyi gond és baj van körülöttünk.

Valakit nemrégiben megkérdeztem a hogyléte felől, és csak ennyit válaszolt: „Húzom az igát.”

Ezt tesszük mindannyian. Ki ilyen, ki olyan igát.

Jézus azt mondja, húzzuk együtt. *„Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám jó, és az én terhem könnyű.”* (Mt 11,29–30)

A legtöbb iga, amelyet valamikor őseink az állatok nyakára tettek, dupla iga volt, és akkor működött jól, ha ketten húzták. Azt az igát, amelyről Jézus azt mondja, hogy magunkra kell vennünk, én csak ilyen dupla igaként tudom elképzelni. Ahol nem kell egyedül lennünk. Ahol nem kell egyedül cipelnünk életünk terheit. Ahol mindennek megvan a maga rendje és értelme.

Már kétezer éve hangzik az evangélium: *„Vegyétek magatokra az én igámat…”* Húzzuk együtt, ha le tudtuk tenni kezünkből a rőzsénket! Húzzuk együtt, bármelyik generációhoz – akár az igát, akár a gigát jobban ismerőkhöz – is tartozunk! Vagy húzzuk akár rőzséstül is, de húzzuk! Húzzuk együtt az igát Jézussal, mert ő maga bátorít bennünket: *„Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám jó, és az én terhem könnyű.”*

Heinrichs Eszter

ÚT, UTAK A BIBLIÁBAN

Két út

Már amikor az Úr útjairól szóltunk, megemlítettük, hogy az *Ószövetség* hangsúlyozza Isten útjainak az emberekéivel való szembeállítását. Isten útjai igazak, ezzel szemben az emberi utak a veszedelembe vezetnek. Idéztük a prófétai igét: *„Hagyja el útját a bűnös… Térjen az Úrhoz… a ti utaitok nem az én utaim…”* (Ézs 55,7–8) Már csak azért is tovább kell foglalkoznunk az utak egymáshoz való viszonyával, mert mind a két szövetségben ismételten szó van „két útról”, amelyek alapvetően különböznek egymástól, illetve kizárják egymást. Az egyik az Úrhoz vezet, vagyis ez az élet útja. A másik vége a veszedelem, a halál.

Mire gondolhatott Jézus, amikor *Hegyi beszédében* (Mt 5–7) két útról beszélt?

Mindenekelőtt tudjuk, hogy az ókori irodalomban már használták a két út képét. Egy *Prodikusz* nevű görög filozófus írt mesét Héraklészről, erről a mitológiai rosszcsontról és isteni, legyőzhetetlen hősről, amely a későbbiekben így vált ismertté: „Héraklész a válaszúton.” Ez a „tanmese” nyilván az emberi élet egyik jellemző momentumából indult ki, hogy tudniillik a halandó emberek, mi magunk szinte naponként ki vagyunk téve a választás, a döntés örömének vagy kényszerének. Prodikusz hőse tehát válaszút elé kerül, és döntenie kell, hogy az erény vagy a rosszaság, a gonoszság útjára lépjen-e. A döntés igencsak fontos, mint ahogy nem kevésszer a mi döntéseink is meghatározhatják egész életünket.

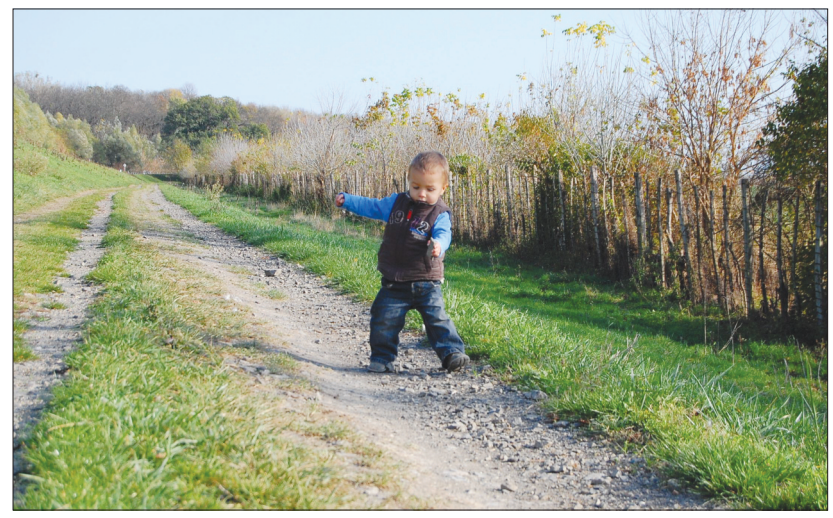

A nem csak a görög világban ismertté vált mese tanulsága: fáradságot és erőfeszítést kell annak magára vállalnia, aki – Héraklész módján – az erényt választja.

Bármilyen ismert lehetett ez a tanmese, mégsem valószínű, hogy Jézust befolyásolta volna. Ennek semmi nyomát nem találjuk. Jézus az *Ószövetség* világában élt, amelytől nem volt idegen a két út képe. Tudott tehát Jézus arról a kettősségről, amelyet Isten állított fel, különösen is a tíz törvényben. „Mivel én vagyok a te Urad, te pedig a szövetséges társam, kövesd azt az utat, amelyet én tárok eléd, hogy élj. Ez az én utam, amelyen biztosan eléred a célodat, az üdvösséget. És veszedelembe rohansz, ha a magad feje szerint lépsz a rossz útra.”

Itt van tehát a két út és a választás lehetősége. Egymással párhuzamosan fut a két út, de az egyik végén a keskeny kapu vár, a másiknak a romlásra nyílik széles kapuja. Igen fontos, hogy Jézus ezt a képet éppen a *Hegyi beszédben* említi nyomatékkal. A választás jelentőségét az is kiemeli, hogy a beszéd végén Jézus még egy másik hasonlattal is él. Ebben szó van arról, aki meghallgatta Jézus örökkévaló üzenetét, és annak megfelelően rendezte be az életét. Vagyis meghallotta az üzenetet, s a meghallottat élete alapjává is tette. Szemben áll vele a másik ember, aki szintén hallotta a jézusi evangéliumot, de – ahogy azt Jakab írja levelében – nem lett megtartója annak (Jak 1,23).

Mind a két képpel döntés elé állítja Jézus minden tanítványjelöltjét. Mintha csak magára alkalmazná Atyja kijelentését: *„Lásd, én ma eléd adtam az életet és a jót, de a halált és a rosszat is.”* (5Móz 30,15)

A szép magyar népdalbeli legénynek két szeretője között kell választania: „Két út van előttem, melyiken induljak, / Kettő a szeretőm, melyiktől búcsúzzak?” Aki viszont Jézust szeretné követni, az nem takaríthatja meg magának a saját döntését. Itt pedig életről vagy halálról van szó.

Jézus tanítványának nem lehetnek illúziói. Ne tévessze meg, amennyiben a széles utat választotta, hogy feltűnően sok utastársra talál. A tömeggel együtt menetelés önmagában még nem garanciája a jó végnek. A széles út után ugyanis keskeny kapu várja, de ez nem az ő számára és a vele menetelők számára nyílik, hanem a másik út gyér számú vándorainak. Nem a tömeg, a bármilyen többség biztosítja a boldog célba érést.

Ugyancsak óvakodnia kell Jézus tanítványának, nehogy vigyázatlan könnyelműséggel lépjen a keskeny útra. Mert a keskeny úton járóknál sem működik valamiféle automatizmus. Mintha az illetékesek örülnének annak, hogy legalább – ha kevesen is, de – választották a keskeny utat. A keskeny útnak is megvannak bőséggel a maga buktatói: könnyen lehet „mellélépni”, letérni róla, elhagyni. Lehet fél szívvel Jézus követésére jelentkezni, de aki ezt teszi, annak nem sok kilátása van az életre rányíló keskeny kapu elérésére.

És végül nem szabad az Urat okolni, ha tudatlanul vétettük el az útválasztást. Jézus *Hegyi beszédében* elmondott mindent, ami megfigyelendő és elintézendő a keskeny úton való vándorlás ideje alatt. A nagyvonalú Úr pedig még a döntés szabadságát is megadta. Nem kényszerít rá senkit a jó választására. Csak vár, és reméli, hogy nem hamis szirénhangok után futkosó és tájékozódó az ő tanítványvárományosa, hanem kizárólag azon az alapon dönt, amit jövendő Ura tárt elé.

Aki a keskeny utat választja, az Úrral menetel: „Velem vándorol utamon Jézus…” A Jézussal menetelőt ő óvja, védi, tanácsolja. Sőt az megtapasztalja az apostoli üzenet igaz voltát: *„…többé tehát nem én élek, hanem Krisztus él bennem…”*

Gémes István

ÚTI-TÁRSALGÓ

„Magyar evangélikusnak lenni nem erdélyi sajátosság”

Az idén Soltvadkerten megrendezett 10. Szélrózsa országos evangélikus ifjúsági találkozó idején zajlott beszélgetés körülményei nem mondhatók igazán szokványosnak. Diskurálásunk alatt egy ízben tőlünk néhány méterre feldőlt egy utánfutó, benne nagyobb rakomány, közvetlen közelében egy törékeny hölgy. Interjúalanyom a másodperc törtrésze alatt avatkozott közbe, megelőzve a komolyabb bajt. Néhány perccel később fiatalokból álló népesebb csapat érkezett, hogy jelentse, visszatértek városi sétájukról. *Koszta Istvánnal*, a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház ifjúsági referensével beszélgettünk.

ÁGOSTON TÜNDE FELVÉTELE

– Milyen feladatokat lát el az erdélyi evangélikus egyház ifjúsági tanácsosaként?

– Fő feladatom a koordináció, a párbeszéd elősegítése az egyházmegyék, egyházközségek között az ifjúsági munka területén. Konkrét feladataim közül a legjelentősebb adminisztrációs munkát az országos ifjúsági táborok megszervezése igényli. Ilyen találkozó az idén Krizbán lesz mintegy száz fiatal részvételével.

Tavaly nagy fába vágtuk a fejszénket, ugyanis megszerveztük a Köz-Ép-Pont ifjúsági találkozót, mely mindent egybevetve nagyon jól sikerült. Jó volt látni, hogy van rá igény, és hogy kihasználva a helyi lehetőségeket, tartalmas rendezvényt sikerült tető alá hozni.

– A két esztendő alatt, amióta ellátja az ifjúsági referensi feladatokat, milyen tapasztalatokat szerzett?

– Azt látom, hogy nehéz összefogni a fiatalokat. Nem könnyű felvenni a versenyt a világgal és az egyház keretein belül valamilyen többletet nyújtani. Nálunk is széles körben elterjedt jelenség az úgynevezett „kikonfirmálkodás”. Gyermekként még csak-csak, de később már nagyon nehezen jutnak el a fiatalok egyházi közösségekbe.

Ugyanakkor azt is látom, hogy bőven van lehetőség ebben a munkaágban is. Annak ismeretében, hogy Erdélyben mintegy huszonötezer magyar evangélikus él, kijelenthetjük, hogy jócskán ezres nagyságrendű azoknak a száma, akiket meg tudunk, meg szeretnénk szólítani. Ez tehát nagy felelősség is egyben. Az erdélyi evangélikusság szíve egyébként a Barcaságban dobog, hozzávetőleg az összevangélikusság hetven százaléka él itt.

– A mostani Szélrózsa találkozóra mennyien érkeztek Erdélyből?

– Százhatvanketten vagyunk itt, négy busszal jöttünk. Négyen vagyunk lelkészek, a többiek fiatalok. Sokan közülük frissen konfirmáltak, tehát először vannak itt a Szélrózsán. Mindenki magyar anyanyelvű, viszont akadnak olyanok is közöttük, akik életükben először járnak Magyarországon. A részvétel feltétele valamely gyülekezethez való tartozás volt, lelkészi ajánlást is kértünk a jelentkezés mellé.

– Milyen hozadékai vannak a találkozón való részvételnek?

– Azt láthatják az itt levők, hogy magyar evangélikusnak lenni nem erdélyi sajátosság. Hogy itt van a „nagy testvér”, és ennek felismerése mindenki számára gazdagodás. Az anyaországiaknak azért, mert megélhetik, hogy így teljes az egyház, nekünk pedig azért, mert az itt szerzett élmények erőt, bátorítást adnak, hogy lássuk, érdemes otthon is, kisebbségben is megélni evangélikus kereszténységünket magyar anyanyelvű közegben.

– Már mint barcasági lelkésztől kérdezem: milyen helyzetben vannak az ott élő magyar ajkú evangélikusok, és melyek a legfőbb tennivalói az ott szolgálatot teljesítő lelkésznek?

– A kisebbségi sors azt jelenti, hogy bár elsőrendű feladatunknak természetszerűleg a hitélet gyakorlását tekintjük, a gyülekezet a kultúra gyakorlásának helye is. Idetartozik az anyanyelv ápolása is. A mi feladatunk tehát az is, hogy biztassuk a hozzánk tartozókat: érdemes magyarságunkat nem feladni, arra büszkének lenni. Érdemes optimistán nézni a jövőbe még akkor is, ha ez korántsem könnyű.

Itt szeretném megemlíteni azt is, hogy nekünk, erdélyi magyaroknak nagyon sokat jelent, hogy kettős állampolgárok lehetünk. Úgy érezzük, végre kaptunk egy kis jóvátételt az elmúlt majdnem száz év hányattatásaiért, nem is beszélve a 2004. december 5-én elszenvedett szégyenünkért. Az, hogy román polgártársaink úgyszólván az arcunkba nevettek akkoriban, hogy „lám, nem kelletek ti senkinek sem”, rettenetes érzés volt. Ehhez képest nagy változás, hogy érezzük: nem taszít ki minket az anyaország, sőt módunkban áll alakítani is a sorsát, mert jogosultak vagyunk választásra is.

Igyekszünk ezt egyházi szinten is deklarálni. Nem másért, mint hogy szeretnénk méltók maradni elődeinkhez, akik meggyőződéssel képviselték az erdélyi magyar evangélikusság ügyét. Hogy csak egy nevet említsek: *Szórády Lajos* tatrangi lelkész-főesperesét, akinek közbenjárása jóvoltából alakulhatott meg a Romániai Zsinatpresbiteri Evangélikus-Lutheránus Egyház, melynek keretében mi is végezhetjük szolgálatunkat.

SZŰCS PETRA

ZAVICSA ATTILA FELVÉTELE

Koszta István felesége, a szintén evangélikus lelkész Koszta Enikő társaságában

Ha az „intelligens” termékek beszélni tudnának…

Hétéves lányom a legtöbb ruháját, melyeket tavaly még javában hordott, kinőtte. Mit tehet ilyenkor az ember lánya? Új felvennivaló után néz. Ha a családból „örökölt” felhozatalban nincs olyan, amelyik megfelelő lenne az adott évszakra és az éppen aktuális méretre, akkor kénytelen a boltok polcain körülnézni. Ez meg is történik, kerül is néhány új textília a szekrénybe.

Sietünk, öt perc van az indulásig. „Jaj, mit vegyek fel?” „Ha nincs más, legyen az új póló. Csak ne lenne rajta az a fránya cédula, gyorsan le vele, és már veheted is.” A cédula meg ott marad valahol a ruhásszekrényen. Hasonló jelenetek a napok múlásával néhányszor megismétlődnek, már több kis papír is ugyanott pihen.

Férjem egy szombati napon rendezi a gyerekszobát, és közben észreveszi a szekrényen éktelenkedő papírhalmot. Kissé ironikusan, de érezhető bosszankodással hangjában teszi fel a kérdést: „Nem lenne nagy baj, ha ezt a rengeteg ruhacédulát most kidobnám?” „Jaj nekem – gondolom –, nem lehetne valami olyan fityegőt kitalálni, amelyik a felvevés előtt hirtelen szublimál?”

Nem sokkal ezután egy internetes hírre lettem figyelmes. A tudósítás egy bizonyos szabadalomról számolt be, mely egy nemzetközi innovációs verseny győztese lett. Éspedig nem másról volt szó, mint egy árcéduláról, melyet hordás előtt nem kell levenni a megvásárolt textiláruról, mert a mosógépbe téve víz hatására automatikusan mosóporrá válik.

„Ez kellene nekem” – gondoltam.

Még ugyanazon a napon egy tévéreklámra is figyelmes lettem, mely – ne vegye blaszfémiának az olvasó – egy olyan vécépapír megvásárlására kívánta ösztönözni a fogyasztót, amelynek gurigáját nem kell elvinni a kukáig, mert az a vécécsészébe dobva magától elbomlik. A vásárlásra felhívó szlogen pedig az volt, hogy ezáltal akár családi veszekedések sora is kiküszöbölhetővé válik.

Kétségtelenül ügyes ötlet mindkettő. Nekem is jól jött volna, hiszen így elkerülhettem volna egy epés megjegyzést.

Jobban belegondolva azonban mégis furcsa érzés lett úrrá rajtam. „Miféle világ az, ahol ezek a legfőbb legyőzendő problémák?”

Tovább fejtegetve a gondolatmenetet azért arra is rá kellett jönnöm, hogy a cédulás szabadalomnak ökológiai szempontból van némi létjogosultsága. Az említett tudósítás beszámolt arról is, hogy a világon naponta hány tonna papírt gyártanak csak abból a célból, hogy cédulákként különböző ruhákra kerülhessenek. (És akkor itt gondolhatunk arra is, hogy nemcsak az újonnan vásárolt árukon lóg a kis papír, hanem az úgynevezett turkálók által kínált textíliákat is ilyen cédulákkal látják el.)

Azután viszont egy másik szempont kerekedett felül bennem: „Nem lehet, hogy csupán olyan dolgokból csinálunk problémát, amelyek könnyűszerrel kiküszöbölhetők lennének egy kicsit környezettudatosabb gondolkodással?” Erről pedig eszembe jutott egy tréfás képeslap, melyet sok évvel ezelőtt láttam Németországban; magyar fordításban ez állt rajta: „A tanárok azok az emberek, akik olyan problémák leküzdésében segítenek, amelyek nélkülük nem is léteznének.” Nem ugyanerről van itt is szó – ezúttal komolyan – más kontextusban?

Probléma lenne-e a vécépapír gurigájának kidobása, ha egy kicsit odafigyelnénk a dolgainkra és egymásra? Szükség van-e olyan, nyilván költséges és kevéssé környezetkímélő technológiák létrehozására, amelyek arra irányulnak, hogy a felhasználó úgymond megvásárolja a már-már feleslegesnek mondható kényelmet? Az árcédulákkal kapcsolatban pedig talán még egyszerűbb a helyzet: nem lehetne azon a szemléleten változtatni, hogy a ruha nem is ruha, ha nincsen teleaggatva különböző papírokkal?

Mindezen példák természetesen csak a jéghegy csúcsát képezik. Nehéz nem közhelyekben beszélni arról, hogy a fogyasztói társadalmat olyannyira jellemző felhasználói szemlélet – túl azon az egyáltalán nem elhanyagolható szemponton, hogy milyen károkat ejtünk ezáltal a természeten – milyen személyiségtorzulásokhoz vezet. Többek között a konfliktuskezelés terén.

Ha már olyan világban élünk, ahol szinte elkerülhetetlen, hogy az ökológiai lábnyomunk – még ha próbálunk is tenni ellene – ne legyen irreálisan nagy, legalább azt ne hagyjuk, hogy a gondolkodásunkat is irreális mértékben deformálhassák. Tehát ne gondoljuk, hogy az eldobható vécépapír-guriga vagy a mosóporrá bomló árcédula fogja megoldani a konfliktusainkat. Mert ha az nincs, akkor majd lesz más.

Konfliktusainkat igenis nekünk kell kezelnünk, nekünk kell gyarlóságainkkal felvenni a harcot. Mégpedig felnőtt emberek módjára. Nem gyermeteg lélekkel azt hinni, hogy majd a drága, „intelligens” termék megoldja helyettünk a gondjainkat.

– GÉPÉNÉ –

„Denk mit” – azaz: „Gondolkodjunk együtt!” Vajon gondolkodunk?!

Miért is kellene azonnal megsemmisülniük, ha ilyen kreatívan is felhasználhatók?

Hírek, kitekintés

Bali. A Batak Protestáns Egyház a földműves lakosság egészségéért is tenni akar: egyházi alapítvány küldi ki a sziget legeldugottabb falvaiba is önkéntes munkatársait, akik már az iskolákban elkezdik a megelőző egészségügyi oktatást. *Ketut Waspada* püspök szerint az egyház nem nézheti tétlenül, ha hívei a betegségek kiszolgáltatottjai, Jézus nevében köteles segíteni minden rászorulónak.

Ketut Waspada

Bukavu, Kongó. A helyi Igazság és Béke Bizottság igazgatója felszólította az európai államokat, hogy végre szüntessék be a fegyverszállítást a kongói lázadóknak. Amíg ezt meg nem teszik, addig nem lesz béke Kongóban. Azt se feledjék – mondta –, hogy a mobiltelefonok, számítógépek gyártásához elengedhetetlen különböző fémeket a helyi bányászok embertelen körülmények között hozzák felszínre a föld mélyéből, miközben eltiporják alapvető emberi jogaikat.

Hermannsburg, Németország. Az alsó-szászországi lutheránus misszió régen folytat intenzív missziói munkát a Közép-afrikai Köztársaságban. Most nyugtalansággal tekint erre a működési helyére, mert különböző fegyveres csoportok egymás ellen harcolnak. Az ország lakosságának huszonöt százaléka protestáns vagy római katolikus keresztény, tizenöt százalékot tesznek ki a muszlimok.

La Paz, Bolívia. Az ország fővárosában működik az aymara indiánok teológiai iskolája, az Instituto Superior Ecuménico Andino de Teología. Az intézménybe – ökumenikus nyitottsággal – bárki jelentkezhet, viszont minden hallgatónak meg kell tanulnia az aymara nyelvet. A hallgatók szívesen beszélnek arról, hogy itt találkoznak az igazi „andokbeli Jézussal".

Joachim Gauck

Berlin, Németország. *Joachim Gauck* államelnök (aki eredeti foglalkozását tekintve evangélikus lelkész) beszédében óvott attól, hogy valamiféle hamisan értelmezett tapintatból a keresztényt lemondjanak ünnepeikről – tekintettel a nem keresztény lakosság érzékenységére. Kár lenne például karácsonynak vagy akár a Márton-napi körmeneteknek valami más nevet adni. Mert aki nem becsüli a saját értékeit, nehezen várhat el tiszteletet másoktól. Az elnök a Német Szövetségi Köztársaság alaptörvénye hatálybalépésének hatvanötödik évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen mondott beszédet.

El-Kuszeir, Szíria. A keresztény ortodox templom falára ezt firkálták iszlamista radikálisok: „Mohamed vallása legyőzi a zsarnokokat." Ez a mondat magában foglalja azt a muszlimok által ismételten felhozott vádat – amelyet a nyugat máig sem akar megérteni –, hogy a jelenlegi elnök uralma alatt a keresztények biztonságban érezték magukat. Vétek tehát támogatni a nyugaton felszabadítóknak kikiáltott muszlim terrorista csoportokat. A hírek szerint jelenleg huszonnégy különböző muszlim radikális csoport küzd az országban *Bassár el-Aszad* elnök és egymás ellen. Közös bennük azonban, hogy mindannyian iszlamista rendszert akarnak, amelyben az őshonos keresztények csak zavaró, idegen testet jelentenének.

Bad Saarow – A buddhista centrum látványtervei

Bad Saarow, Németország. Úgynevezett „lakóközösségi központot" épít a buddhista közösség a Berlin közelében fekvő városban. A központban huszonhárom lakás és vendégszobák kapnak helyet, a beruházás összköltsége mintegy hatmillió euró. A tervezők célja, hogy a Bangladesből és Srí Lankáról idemenekült buddhisták szükség esetén szállást kaphassanak, és lelkigondozásban is részesülhessenek.

Jakarta

Jakarta, Indonézia. A világ legtöbb muszlimot számláló országában évtizedeken át vallási béke honolt, pedig a 240 millió lakos közül 200 millió van ezen a hiten. A fél világot átfogó muszlim stratégia kiagyalói szemében az utóbbi években szálkát jelentett ez a békesség. Hirtelen megjelentek ügynökeik, akik szélsőséges nézeteikkel veszélyeztetik a békét. A hatalmas szigetország lakosságának tíz százaléka keresztény.

Innsbruck, Ausztria. *Manfred Scheuer* helyi püspök kiátkozta az egyházból *Az Egyház Mi Vagyunk* nevű laikus római katolikus mozgalom vezetőjét, *Martha Heizer* asszonyt és férjét. Kettejük „súlyos vétsége" abban állt, hogy lakásukon más személyekkel együtt „misét utánoztak", vagyis az oltáriszentséget, az eucharisztiát ünnepelték – felszentelt pap közreműködése nélkül. A házaspár „már várta" az ítéletet, a súlyossága mégis igen meglepte őket. A püspök egyelőre nem enged, Heizerék viszont ragaszkodnak ahhoz, hogy tettük helyes volt.

Hannover, Németország. A pünkösdista közösségek rohamosan fejlődnek. Egy nemrégiben megjelent felmérés szerint 1906-ban a világkereszténység 0,2%-át adták, 2014-ben viszont a keresztények 26,6 %-a tartozik hozzájuk. A legtöbb pünkösdista az Egyesült Királyságban él (635 ezer), majd Olaszország, Románia, Franciaország következik a sorban. Összlétszámuk most mintegy 540 millió világszerte.

A Mor Gabriel műemlék kolostor

Tur Abdin, Törökország. A Mor Gabriel szír ortodox műemlék kolostor részben visszakapta – évekig húzódó eljárás végén – az állam által 2008-ban elkobzott földjeit. A török állam európai uniós rendeletre hivatkozva államosította a kolostor huszonhét hektárnyi földjét. Ebből adott most vissza öt hektárt. A maradék visszaadásáért a szerzetesközösség a strasbourgi emberjogi bírósághoz fordul. A kolostor közösségének tagjai és a környék keresztény lakói máig Jézus nyelvét, az arám nyelvet beszélik.

Annaberg-Buchholz, Németország. Több mint félezer tüntető tiltakozott a magzatelhajtások ellen. A békés felvonulást mintegy ötven „ellentüntető" zavarta meg. „Se Isten, se állam, se szülőautomaták" – skandálták. Az összeütközések elkerülése végett a tüntetést istentisztelettel zárták a helyi evangélikus templomban.

Georg Pell

Vatikánváros. *Georg Pell* ausztráliai kardinálist nevezte ki a pápa az újonnan létrehozott vatikáni gazdasági titkárság prefektusává. A testület feladata lesz a városállam összes pénzügyének kezelése. Évenként kell majd költségvetést készítenie és a Vatikán minden osztályát ellenőriznie.

Regensburg, Németország. Az idei római katolikus találkozón (Katholikentag) hangzott el a bambergi érsek előadásában a következő mondat: „Mi hisszük, hogy mindennel, amit teszünk, egyszer el kell számolnunk. Ez a hit segít abban, hogy tisztességesen éljünk." Bár kevés szó esett a római katolikus egyházban gyermekek és fiatalok ellen elkövetett szexuális visszaélésekről, az érseknek ez a mondata világos utalás volt ezekre és az általa megkérdőjelezett hitelességre.

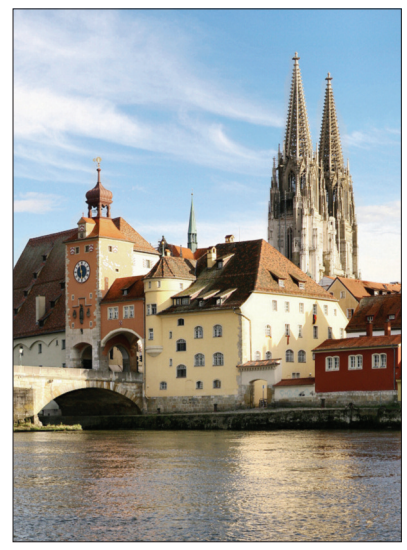

Regensburg

Malmö, Svédország. A svéd bűnügyi hatóság jelentése szerint a városban és környékén lakó kétezer zsidó polgár ellen 2012-ben, egy év leforgása alatt hatvanhat esetben intéztek kisebb- nagyobb támadást. A támadók és provokálók minden esetben muszlim bevándorlók voltak.

Kassel, Németország. A baptista és testvérgyülekezetek szövetsége tizenöt új közösséget vett fel soraiba legutóbbi közgyűlésén. Számszerűleg azonban inkább fogyást lehet észrevenni. A szövetségnek 1995-ben 87 ezer tagja élt 888 gyülekezetben, és 2004 volt a bemerítkezések (= keresztelések) száma. Mára ezek a számok így alakultak: 81 ezer lélek, 803 gyülekezet és 1723 bemerítkezés.

Bázel, Svájc. Tizenkét éven át tartó beható tárgyalás után felvették a Keresztény Egyházak Szövetségébe az Új Apostoli Egyházat. Az új tag egyelőre vendégstátust élvez, miután évtizedeken át hermetikusan elzárkózott mindenféle más vallási csoportosulástól.

Isoko, Tanzánia. Hosszú időn át küzdöttek keresztény misszionáriusok a bennszülött „gyógyítók" ellen, akiket inkább kuruzslóknak, mint gyógyítóknak tartottak. Mára megváltozott a helyzet. A Herrnhuti Misszió kórházai felajánlják ezeknek a gyógyítóknak, hogy kiképezik őket, összehangolva a tudományos orvosképzést és a természetgyógyászok tudományát. Hivatkozhatnak Jézusra, aki soha nem tanult – tudtunkkal – orvostudományt, de akinek gyógyításairól mégis olyan sok tudósítást kapunk az evangéliumokból.

Berlin, Németország. A Jehova Tanúi szekta azt hirdette, hogy 1914-ben lesz a világvége. Mivel ez nem következett be, 1914-et később úgy értelmezték, hogy nem a világvége jött el, hanem Jehova trónra lépése történt meg. Ennek századik évfordulója alkalmából az idén öregotthonok és szeretetházak, szociális otthonok, menekülteket befogadó intézmények lakói körében igyekeznek tevékenykedni. Ezen intézmények vezetőinek felajánlják, hogy rendszeresen tartanak intenzív „bibliatanulmányozást" a lakóknak.

San José, Costa Rica. Húsz éve működik sikerrel az Universidad Biblica Latinoamericana nevű főiskola. Vezetője, *Edwin Mora* azt tekinti intézete fő feladatának, hogy a bibliai-teológiai üzenetet szorosan összekapcsolja a mindennapi élettel. Ezért igyekszik hidat verni a bibliai üzenet és a gyógyítás között. Ez egyúttal azt a törekvést is jelenti, hogy a hazájában csaknem istenként tisztelt orvosok és a betegek egymáshoz való viszonyát inkább a bizalomra igyekszik építeni.

A „luxushotel" Limburgban

Limburg, Németország. *Ferenc* pápa nyugdíjba küldte a pazarló *Franz-Peter Tebartz-van Elst* püspököt, aki egy gyülekezeti házat harmincegymillió euróból valósított meg „luxushotellé" alakított, az egyházi közvélemény és a német társadalom óriási felháborodásától kísérve. Most úgy tűnik, hogy bizonyos gondolkodási „szabadsága" leteltével a vitatott püspök valami új feladatot kap – de mindenképpen német nyelvterületen kívül.

Összeállította: G. I.

ÚTITÁRS

Magyar evangéliumi lap
Megjelenik hatszor egy évben

Kiadja a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek)
1088 Budapest, Puskin utca 12.
(telefon: +36-1/338-2302)

Maek
Magyar Evangélikus Konferencia

Felelős kiadó: Prőhle Gergely elnök
Felelős szerkesztő, megrendelés, információ:
Szűcs Petra
(telefon: +36-20/824-8854, e-mail: petra.szucs78@gmail.com)

A lap ingyenes, a nyomda- és postaköltségre adományokat kérünk és elfogadunk.
Bankszámla: Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank
Bankszámlaszám (belföldről): 12010886-00146767-00100002
(külföldről) IBAN: HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002
SWIFT: UBRTHUHB